

Pædagogisk læreplan for Fjordbakken 2020

Fjordbakken

Indholdsfortegnelse

Hvem er vi?	4
Kapitel 1	5
De centrale elementer i den pædagogiske læreplan	5
Børnesyn	5
Dannelse og børneperspektiv	6
Leg	8
Læring	10
Børnefællesskaber	11
Pædagogisk læringsmiljø	13
Planlagte vokseninitierede aktiviteter i vuggestuen	13
Spontane aktiviteter i vuggestuen	14
Børneinitierede aktiviteter	14
Daglige rutiner	14
Samarbejde med forældre om børns læring	16
Børn i udsatte positioner	19
Sammenhæng til børnehaveklassen	19
Inddragelse af lokalsamfundet	20
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	21
Fysisk børnemiljø	21
Psykisk børnemiljø	22
Det æstetiske børnemiljø	22
Kapitel 2	24
De seks læreplanstemaer	24
Alsidig personlig udvikling	24
Vuggestuen	25
Børnehaven	26
Social udvikling	27
Vuggestuen	28
Børnehaven	28
Kommunikation og sprog	30
Krop, sanser og bevægelse	33
Vuggestuen	34
Børnehaven	35

Pædagogisk Læreplan
Fjordbakkens vuggestue og børnehave
2020

Natur, udeliv og science	38
Kultur, æstetik og fællesskab	40
Evalueringskultur	42

Hvem er vi?

Børnehaven Fjordbakken er beliggende på Kalundborgvej 48 i Holbæk. Vi ligger helt ned til Holbæk fjord, med en stor kuperet legeplads. Bygningen, vi holder til i, er en stor ældre villa, i flere etager. Der er tre stuer – to i stueetagen, Krabbestuen og Muslingestuen, hvor de yngste og de mellemste børn er blandet på stuerne. På 1.sal. ligger Tangloppestuen, hvor de ældste børn, som skal i skole, går. På alle tre stuer er der små ”rum i rummet” som man skal klatre for at komme op i. Som udgangspunkt, er børnene på deres egne stuer og følger aktiviteterne og legen der, men de må gerne ”gå på besøg” på de andre stuer.

Huset indeholder også flere andre mindre legerum, bl.a. boldrum, puderum og flere rum med dukkekrog samt en stor kælder med køkken/værksted.

Der er ca. 2 km mellem vuggestuen og børnehaven.

Vuggestuen ligger på Kalundborgvej 210, i en nyistandsat bygning. Udeomgivelserne byder på en stor plan legeplads. I huset er der tre stuer, hvor børnene er aldersmæssigt blandet. Stuerne er rummelige og lyse med mulighed for både leg på gulvet og ved bordene. Der er et fælles pude-og aktivitetsrum, som kan benyttes af alle stuerne.

Fælles for børnehaven og vuggestuen er, at vi arbejder ud fra et anerkendende pædagogisk synspunkt. Vores mål er, at alle børn skal ses af og have kontakt med en voksen hver dag. Vi arbejder ud fra, at alle børn er forskellige, men det vigtigste er at møde barnet på det niveau det er og udvikle det derfra. I både vuggestuen og børnehaven er vi i det daglige arbejde bevidste om, at for at behandle børn ens skal vi behandle dem forskelligt.

Kapitel 1

De centrale elementer i den pædagogiske læreplan

De centrale elementer i den pædagogiske læreplan er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Børnesyn

Praksisfortælling fra vuggestuen:

Det er formiddag i vuggestuen. Til morgensamling er de yngste børn samlet og får formiddagsmad. Kopperne med vand vælter og børnene er meget optaget af at pjaske med vandet på bordet. Efter samling finder de voksne på stuen det store badekar frem, fylder lidt vand i, tager tøjet af børnene og lader dem pjaske med vandet. De børn, der ikke vil pjaske får lov at se med fra sidelinjen. Børnene smiler, hviner og giver udtryk for, at de nyder at rende rundt uden tøj på og lege med vand.

Retningsgivende refleksioner:

I eksemplet ses, hvordan det pædagogiske personale skaber et læringsmiljø med udgangspunkt i børnenes perspektiv og det som de er optaget af lige nu og her – at plaske med vand. Den børneinitieret leg, der starter, da kopperne vælter og de plasker med vand på bordet, fremmes af det pædagogiske personale ved, at de ser og følger børnenes initiativer og nysgerrighed

omkring vandet og fører det videre, så børnene kan lege med vand på de forskellige præmisser som de har lyst til. Det pædagogiske personale giver plads, rum og mulighed for, at børnenes egne bidrag er væsentlige og vigtige for den pædagogiske praksis.

Der skal fortsat arbejdes med at have et fagligt fokus på, at alle børn oplever, at det at være barn har værdi i sig selv. Det skal opleves gennem det pædagogiske personales ord og handlinger, hvor alle børn oplever, at deres initiativer og perspektiver bliver set og fremmet af det pædagogiske personale - og at der skabes læringsmiljøer og aktiviteter, der tager udgangspunkt i børnenes perspektiver.

Praksisfortælling fra børnehaven:

De store førskolebørn havde et uge-projekt, hvor de skulle bage småkager sammen med praktikanten på stuen. Børnenes forældre, bedsteforældre samt søskende blev inviteret til kaffe med disse hjemmebagte småkager om fredagen.

Samtlige 25 børn var på skift med til at handle ind til kagerne i den lokale Kvickly. De skulle selv finde de ingredienser, der skulle bruges til småkagerne samt blive enige om, hvad der skulle købes til pyntningen af kagerne. Der blev diskuteret mellem børnene, indtil de kom til enighed.

Børnene kom på skift ned i køkkenet, hvor de var med til at veje mel, sukker, smør og ælte dejen. De fik hver især en portion dej, som de kunne forme og pynte, som de selv havde lyst til.

Alt dette foregik i et meget behageligt og roligt tempo. Børnene var gode til at samarbejde og de var meget fantasifulde med at udforme og pynte kagerne i mange flotte farver.

Om fredagen, hvor børnenes forældre, bedsteforældre og søskende kom til kaffe, var det meget stolte børn, som ivrigt fortalte om deres projekt. Der blev spist godt af småkagerne og der var god opbakning af forældrene, som flere gange roste børnene for deres kreativitet.

Retningsgivende refleksion:

I eksemplet ses, hvordan det pædagogiske personale har sat rammen om aktiviteten og at børnene er medbestemmende i forhold til indholdet og dermed er med de medskabere af deres egen læring. Børnene bliver set, hørt og forstået i samarbejdet om, at beslutte hvilke kager der skulle bages og hvordan de skulle pyntes.

Generelt arbejder vi meget med inddragelse af børnene i hverdagen. Grundlæggende har det pædagogiske personale ansvaret for at tilrettelægge vejen for de pædagogiske aktiviteter, men dette mener vi kun kan gøre med udgangspunkt i børnegruppens interesser og aktuelle udviklingsniveau – derfor er det altid med afsæt i børnenes spor, at vi tilrettelægger aktiviteter og tilpasser indholdet, så vi fanger børnene.

Dannelse og børneperspektiv

Praksisfortælling fra vuggestuen:

En pige på stuen har tidligere på morgenen fortalt, at hun har været på togtur i weekenden med

sin mor. Vi har morgensamling på stuen. Efter vores navnesang fortæller enkelte børn om, hvad de har lavet i weekenden og togturen kommer igen på tale. Vi beslutter at vi derfor skal synge to sange om togturen. Vi finder kufferten frem, som er fyldt med dyr. Børnene får skiftevis lov til at vælge et dyr, som vi synger om i togsangen. Hvert barn vælger også, hvor meget vi skal tælle til, før vi synger. Efterfølgende synger vi en anden togsang, hvor der er forskellige fragter med bl.a. dans, hop, prut m.v.

Retningsgivende refleksioner:

Vi har særligt fokus på sprogudvikling og kropsudvikling til denne samling. Og samtidig inddrager vi den enkelte barns fortælling. Børnene føler sig set og hørt. Vi synger og siger godmorgen til alle, så alle er en del af fællesskabet. Vi sidder og lytter til hinanden, venter på tur og siger godmorgen til hinanden.

I eksemplet ser vi, hvordan en oplevelse, der har fyldt meget for et barn, bliver inddraget i den daglige morgensamling. Barnet oplever at have indflydelse på, hvordan den pædagogiske morgensamling udformes denne morgen med udgangspunkt i hendes togoplevelse. Hun oplever at blive set, hørt og forstået i sin oplevelse, og at hun er aktivt deltagende i sin egen læring og deltagelse i de pædagogiske sammenhænge hun er i, i vuggestuen. De andre børn bliver ligeledes medinddraget igennem de forskellige sange som synges og får herigennem også lov til at have indflydelse på den pædagogiske aktivitet.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

En pige er ved at blive afleveret. Hun siger "hej hej far, mig vinker" hun peger ind på "vinkestolen". Jeg siger "nå, du er klar til at sige farvel, løb du lige over og giv far et farvel kram". Pigen løber over til sin far, krammer ham farvel og løber mod "vinkestolen". Jeg går med mod stolen. Pigen stopper, kigger på mig og siger "mig selv". Jeg lader hende løbe ind til stolen og vinke selv. Undervejs holder jeg øje med hende og siger bagefter "hvor er du god til at sige farvel".

Retningsgivende refleksioner:

Her møder pædagogen pigen hvor hun er, hun lytter og giver plads til at pigen selv får vinket farvel. Barnet kender til rutinen og føler sig tryk i situationen. Pædagogens anerkendelse af pigens valg, kan være med til at fremme hendes selvværd. Samt kan det give pigen en følelse af egen bestemmelse i dagligdagen. Der skal fortsat være et fagligt fokus på børneperspektivet, så alle børn i deres samspil med det pædagogiske personale oplever, at de bliver set, hørt og medinddraget i det pædagogiske dagligdag og i de pædagogiske aktiviteter. I det pædagogiske arbejde med at fremme børns udvikling, trivsel og læring, skal legen have en central rolle.

Praksisfortælling fra børnehaven:

På stuen har vi en stor og synlig tavle der viser en oversigt over ugens dage, hvilke dage vi skal hvad, frugt- og madpakke uddelere, årstiden, vejret, påklædning, ugens rim og remser og ugens sange. Tavlen er lavet i en tænkning om, at tavlen skal være fælleseje mellem børn og voksne og derfor let at navigerer i for alle, men med særligt fokus på børnene. Derfor er det, der kan, vist og

beskrevet i billeder. Hver mandag skifter vi til nye sange, rim og remser, nye uddelere m.m. Vi sætter billeder på for alle dagene i hvad vi ved der skal ske i løbet af ugen. Dagligt tager vi udgangspunkt i dagen og inddrager børnene på forskellige måder.

Vi holder samling på stuen hver formiddag, hvor vi sidder i en rundkreds på gulvet med tavlen i fokus. Strukturen for samlingen er genkendelig for børnene. Vi siger godmorgen til alle børnene, taler om hvilken dag vi har, taler om vejret og så tæller vi. F.eks. "Hvor mange børn har grønne strømper på i dag", "Hvor mange børn har prikker på i dag", "er vi flest piger eller drenge" m.m. Vi synger vores sange som ofte også er sange hvor børnene kan bidrage. Det kan også være at vælge farve i se min kjole, eller tale om de dyr vi synger om, "Hvad siger koen, hvad spiser koen" og meget mere.

Vi har en aftale om, at hvis man er enig og gerne ville have sagt det samme som den der har ordet, så klapper man sig selv på brystet med håndfladen, så kigger vi voksne rundt og anerkender "svaret" med øjenkontakt og et smil. Vi ved at behovet for at blive set, hørt og mødt er forskelligt og det er en måde hvorpå vi har tilrettelagt samlingen, så alle børn på den ene eller den anden måde har mulighed for at blive set, hørt og guidet – det er genkendeligt og det er trygt. Tavlen kan betegnes som et "fælles tredje" der skaber en dynamik i børnenes deltagelse, ejerskabsfølelse, fællesskabsfølelse, spejling af hinanden og meget mere. Børnene fortæller også gerne ud fra tavlen når deres forældre spørger ind til dagen.

Retningsgivende refleksion:

I eksemplet ser vi, hvordan personalet formår at skabe plads til mere nærvær med børnene. De genkendelige rammer og synlige roller er medvirkende til dette i en omskiftelig, uforudsigelig og til tider "hurtig" hverdag. Det pædagogiske personale inviterer børnene til, at være aktive deltagere med fokus på, at støtte børnene i at være nogen, før at de skal blive til noget. Samtidig viser eksemplet at børnene i samlingen har mulighed for at udvikle sig både individuelt og i fællesskabet.

I stuens samling medtænkes dannelse, ligestilling og demokrati ved, at børnene oplever at medvirke i og have indflydelse på udformningen af den pædagogiske aktivitet og at indholdet er meningsfuldt og udfordrer børnene.

Leg

Praksisfortælling fra børnehaven:

Børnehave eksempel på vokseninitieret leg:

Alle børn samt to pædagoger sidder ved bordene, mens der spises eftermiddagsfrugt. Børnene spørger om de må høre en historie, mens de spiser. Jeg læser op af bogen om 'De tre bukke bruse'. Børnene har hørt historien før. De fleste børn er meget optaget af historien, men jeg observerer, at der er et par børn, som virker uopmærksomme under læsningen. Da jeg godt kunne tænke mig at give de uopmærksomme børn chancen for at høre historien, spørger jeg om der er fire børn, som har lyst til at spille rollen som trolde samt de tre bukke bruse. Næsten alle børn meldte sig. Jeg

valgte fire børn, som havde hver deres replikker. Deriblandt to børn, som virkede uopmærksomme under den første læsning samt to børn, som jeg vidste kendte historien godt. Da eftermiddagsfrugten er overstået, var der en del børn, der legede legen fysisk i det tilstødende rum. De fandt stole, som de brugte til bro, trolde lå under stolene og tre børn stiftede til at gå over broen. Nogle børn af de børn, der ikke var med i legen, var publikum.

Retningsgivende refleksioner:

Børnene har taget initiativ til at høre en historie, men et par børn virker ikke så opmærksomme på historien som pædagogen ønsker. Dette respekterer pædagogen og derfor må hun ændre på nogle aspekter i den pædagogiske aktivitet for at kunne medinddrage alle børn. Pædagogen vælger at gøre historien til en legende fortælling og igangsætter en leg frem for at afbryde historien. Her skaber pædagogen mulighed for, at børnene kan deltage på andre præmisser end ved kun at lytte og formår på denne måde at få inddraget alle børn, så de også er med til at forme aktiviteten. I dette eksempel har pædagogen rammesat en leg igennem en fortælling, som i dette tilfælde gør den pædagogiske aktivitet til en positiv oplevelse for alle børn.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

Vuggestue eksempel på børneinitieret leg:

I løbet af morgenen er der meget løb og støj på stuen. Det pædagogiske personale på stuen arrangerer en tur ud af huset. Vi går til den store legeplads, hvor vi laver børneløb frem og tilbage mellem 2 fodboldmål. En voksen hjælper med en hånd hos de børn, der har svært ved at løbe i det høje græs.

Retningsgivende refleksioner:

I eksemplet ses, at det pædagogiske personale anerkender og respekterer børnenes egen initiativ med at være aktive og løbe rundt, men samtidig godt kan se, at rammerne på stuen ikke er helt hensigtsmæssige nok til denne aktivitet. Derfor tilbyder de i stedet et andet alternativ til børnene, så børnene kan fortsætte deres leg med at løbe og være aktive. Det pædagogiske personale kunne have valgt at bremse den børneinitieret leg, da løb og støj ikke altid er hensigtsmæssigt på en stue med mange vuggestuebørn, men de ser børnenes initiativ denne morgen og vælger at supplere dette med rammer, der er bedre for deres leg frem for at bremse legen. Desuden giver det pædagogiske personale plads til og mulighed for, at alle børn kan være med ved, at de kan få en hjælpende hånd, hvis der er behov for det.

Leg og legens værdi skal fortsat have et centralt pædagogisk fokus for det pædagogiske personale. Legen skal ses som det vigtigste omdrejningspunkt for læring. Det pædagogiske personale skal støtte, guide og rammesætte lege, så alle børn kan være med. Der skal fortsat være plads og rum for såvel børneinitierede lege som vokseninitierede lege. Børn leger for at lege og legen udspringer af umiddelbare behov og interesser. I legen lærer børn social adfærd i form af selvregulering og spejling og gør sig erfaringer til næste gang. I et barneperspektiv er læring i legen ikke det

primære, men som pædagogisk personale ved vi, hvor meget læring der er i børns leg - både de børneinitierede og de vokseninitierede.

Læring

Praksisfortælling fra vuggestuen:

Der er frokost i vuggestuen. De fire ældste børn på stuen sidder ved et lille bord sammen med en voksen. Vi skal have rugbrød. Et barn henter tallerkner, kopper, små knive m.m. fra rullebordet og dækker bordet. Børnene får selv en lille kniv at smøre med, hælder selv vand op i deres kop og vælger det pålæg som de har lyst til. Efter spisning stiller den voksne et spejl frem på bordet og giver børnene en klud, så de selv kan tørre ansigtet og hænderne og se i spejlet om alt er væk. Bagefter bærer børnene service og hagesmæk hen til rullebordet og smider deres affald ud i skraldespanden.

Retningsgivende refleksioner:

I eksemplet ser vi, at den voksne har skabt et læringsmiljø omkring en rutinesituation, som i denne sammenhæng er frokosten. Her er fokus på selvhjulpethed. Børnene skal selv være aktivt deltagende i deres måltid, hvor de kan gøre sig forskellige erfaringer og lærer, hvordan man fx hælder op i en kop med en lille kande eller smører smør på rugbrødet. Den voksne har ved at skabe et læringsrum omkring en rutinesituation skabt et trygt og velkendt læringsmiljø, hvori børnene kan øve og eksperimentere – og den voksne er der til at hjælpe, støtte og opmuntre.

Vi skal fortsat arbejde med at skabe og styrke læringsmiljøer, hvor der er et fagligt fokus på læring i såvel børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter samt i rutinesituationer. Der skal være fokus på at læring foregår igennem hele dagen. Vi er bevidste om, at det enkelte barns læring og udvikling foregår i fællesskab med andre børn, som det pædagogiske personale sætter rammerne for – i børnefællesskaber opstår leg, dannelse og læring.

Praksisfortælling fra børnehaven:

Fire børn samt en pædagog sidder ved et bord og spiller Monopoly (børneudgave af matador). Det er første gang, børnene spiller dette spil. Hvert barn får papirpenge, som de selv skal administrere. De skal hver især vælge en farve på den bil, som de skal bruge i spillet. Pædagogen fortæller om reglerne. Børnene er meget lyttende og stiller spørgsmål til det, de ikke forstår.

I spillet skal børnene:

- * Vente på tur.*
- * Slå med terningen og tælle "øjnene" på terningen.*
- * Køre med bilen de antal "øjne", de har slået.*
- * Købe huse og betale banken penge.*

- * Aflevere penge, når man lander på de andres grunde.
- * Inddrage penge fra de andre børn, når de lander på ens egne grunde.
- * Både tjene og miste penge.
- * Tage stilling til Spørgsmålskort.
- * Koncentrere sig.
- * Kunne håndtere både at tabe og vinde.

Der var en god og behagelig tone mellem børnene. Der blev grinet meget og de var gode til at hjælpe hinanden. Mens børnene var optaget af spille, kom der flere børn til for at se på. De var nysgerrige og gav udtryk for, at de også gerne ville være med til at spille. Børnene var optaget og fordybet i aktiviteten i lang tid.

Retningsgivende refleksion:

Eksemplet viser, hvordan de største børn i børnehaven viser interesse for, at lære et nyt spil. Pædagogen griber børnenes interesse og tager sig tid til, at sætte sig ned med børnene og introducere dem for spillet og dets regler. Vi ved, at børn lærer ved at undre sig og stille spørgsmål samt at blive mødt af spørgsmål og udfordringer og at børn lærer gennem kommunikation og social interaktion. I spillet kom der mange spørgsmål til regler og spillets formål og der var en meget kommunikation mellem både børn og voksen samt børn og børn imellem. Praksiseksemplet viser også værdien af hvad fællesskaber kan bidrage til i forhold til børns læring.

På Tangloppestuen som er her de største børn i børnehaven går, oplever vi ofte at der er en stigende interesse for, at spille forskellige spil og gerne spil med flere regler. Vi ser det, at spille med børnene for en lærerig pædagogisk aktivitet, hvor børnene udvikler flere kompetencer, bl.a. at vente på tur, koncentrere sig og kunne håndtere både at vinde og tabe. Alle disse kompetencer er gavnlige for børnene når de starter i skole.

Børnefællesskaber

Praksisfortælling fra vuggestuen:

I garderoben efter leg på legeplads opstår et samspil mellem 2 børn på samme udviklingstrin. Barn A er færdig med at tage sin flyverdragt samt sko af og ser, at barn B ikke har fået sit overtøj af, men står og er ked af det. Barn B gør opmærksom på, at hun har behov for voksenhjælp. I det samme og på eget initiativ handler barn A, viser med kropssprog, mimik samt sprog, at han gerne vil hjælpe. Barn A lyner lynlåsen ned og hjælper barn B med at få flyverdragten af. Begge smiler. Efterfølgende taler vi om, hvor dejligt det er, at vi kan hjælpe hinanden og begge børn anerkendes i deres tilgange.

En for barn B negativ oplevelse synes at blive vendt til en positiv oplevelse, barn A afslutter hjælpen med at sige 'sådan' og smiler til barn B.

Som den voksne en positiv oplevelse at være vidne til dette spontane og fine samspil mellem de to børn, samt at 'opgaven' bliver løst på barn A's eget initiativ. -flyttes ned?

Retningsgivende refleksioner:

I eksemplet ses, hvordan de to børn gør sig erfaringer med at kunne hjælpe hinanden – med at hjælpe sine venner. Barn A er opmærksom på barn B's signaler om, at han vil have hjælp, og barn A ved, at han kan hjælpe ham. Det kan være med til at styrke relationer, børnefællesskaber og positioner, at børnene får lov til at hjælpe hinanden, når de kan. Det pædagogiske personale understøtter initiativet og samarbejdet ved at anerkende og rose børnene.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

Det er formiddag i vuggestuen. Vi er ude på legepladsen. To drenge kører på scootere på græsplænen. Midt på græsplænen er en lille bakke. Den ene dreng prøver at køre op på bakken. 'Kom' råber han til den anden dreng. Den anden dreng prøver også. Nogle gange lykkes det for dem at komme op på bakken og andre gange vælter de. De griner og hviner højt imens.

Retningsgivende refleksioner:

I denne situation ser vi, at de to drenge får lov til at gøre sig sine egne erfaringer med hensyn til om de kan køre op på bakken eller ej. Der er ikke en voksen, som forstyrrer drengene eller kommer med kommentar, der kan komme til at dominere, hvad drengene skal eller ikke skal gøre på bakken, som i nogle tilfælde nemt kunne ske, hvis den voksne tænker, at børnene ikke skal prøve at køre på bakken og derigennem kan komme til at bremse eller forstyrre legen og dens udvikling. Drengenes aktivitet kan desuden være med til at styrke deres relation og venskab.

Der skal fortsat være et fagligt fokus på at styrke børnenes læring og erfaringer med børnefællesskaber. Det enkelte barn skal opleve, at der er plads til at vise initiativer og være aktiv deltagende i fællesskabet.

Det pædagogiske personale skal være opmærksomme på, at på trods af gode intentioner ikke at komme til at skabe rammer, der kan komme til at dominere og forstyrre børnefællesskaberne. Det er det pædagogiske personales opgave, at skabe pædagogiske læringsmiljøer, hvor børns læring understøttes hele dagen igennem og som sikre at børnene trives og udvikler sig.

Praksisfortælling fra børnehaven:

Fire drenge samt en pædagog sidder ved et bord og leger med modellervoks. Der er mange farver af modellervoks at vælge imellem, og alle er enige om ikke at blande farverne sammen.

Der bliver arbejdet målrettet og koncentreret og der er en god og behagelig tone mellem børnene.

Ole vil rigtig gerne bruge den modellervoks, som Sofus lige har brugt.

Ole henvender sig til Sofus og siger: "Må jeg godt få den orange?". Da Sofus ikke reagerede efter tredje henvendelse, støtter pædagogen dialogen ved at gøre Sofus opmærksom på henvendelsen fra Ole. Pædagogen lægger forsigtigt hånden på skulderen af Sofus og siger: "Prøv at høre, hvad Ole spørger dig om".

Ole gentager sin henvendelse – og denne gang er der øjenkontakt mellem drengene, da Ole spørger. Sofus rækker herefter den orange modellervoks til Ole.

Bagefter var der fortsat god stemning i gruppen.

Retningsgivende refleksion:

Eksemplet viser hvordan pædagogen sammen med børnene er ved, at skabe det sociale rum, hvorigennem børnene lærer og udvikler sig. I situationen var den ene dreng åbenlyst meget optaget og koncentreret om sin egen modellervoks og derfor havde han brug for støtte fra pædagogen. Da han var gjort opmærksom af pædagogen, var han efterfølgende opmærksom på fællesskabet samtidig med sin egen fordybelse i legen. Det er pædagogens opgave at skabe balance mellem individ og fællesskab i det daglige pædagogiske arbejde og i eksemplet ses, hvorledes pædagogen mestrer dette.

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Planlagte vokseninitierede aktiviteter i vuggestuen

Praksisfortælling fra vuggestuen:

Klokken er 9 i vuggestuen og det er tid til morgensamling, der er en fast rutine hver dag. Alle børnene samles ved bordene. Pædagogen siger godmorgen og der bliver sunget navnesang, hvor alle børnenes navne nævnes. Bagefter snakkes om de venner, som ikke er kommet i vuggestuen i dag og hvorfor det kan være. Pædagogen finder sangkufferten frem. Flere børn tilkendegiver ivrigt, at de gerne vil have sangkufferten og vælge en sang. Pædagogen giver sangkufferten til en pige. Hun åbner sangkufferten og tager en giraf og et næsehorn op. 'Hvad har du valgt?' spørger pædagogen. 'Giraffen Gumle' svarer pigen og viser giraffen og næsehornet til de andre børn. 'Hvad vil du tælle til?' spørger pædagogen. 'To' svarer pigen og viser to fingre frem'. En, to' tæller pædagogen og begynder at synge og lave fragter til Giraffen Gumle. Børnene laver også fragterne. Bagefter får nogle andre børn lov til at vælge i sangkufferten.

Retningsgivende refleksioner:

Nogenlunde samme scenarie er der hver morgen til morgensamling i vuggestuen. Der kan være skift i om det er sangkufferten, sprogekort, bøger eller hånddukker, som bliver fundet frem. Men det overordnet fokus til morgensamlingerne er en sproglig aktivitet, hvor børnene kan være med til at vælge eksempelvis hvilken sang, der skal synges. Det er en vokseninitierede aktivitet, hvor det pædagogiske personale har besluttet, at morgensamling starter klokken ni – og her har de planlagt, hvad der skal ske.

Spontane aktiviteter i vuggestuen

Praksisfortælling fra vuggestuen:

Det er mandag morgen, en pige på 1,6 år har fundet hånddukke-edderkoppen frem og taget den på hånden. Hun går rundt til de andre børn på stuen med den og "kravler" på dem med edderkoppen. Jeg ligger mærke til, at en af de andre ældre drenge prøver at tage edderkoppen fra pigen. Jeg fortæller drengen, at nu er det lige pigen, der leger med den. De går væk fra hinanden. Kort tid efter opsøger pigen drengen, der nu har lagt sig på gulvet, og bevæger edderkoppen godt rundt på ham.

Retningsgivende refleksioner:

I eksemplet ses, hvordan en pige selv tager initiativ til at lege med hånddukken og til selv at 'kravle' rundt på de andre børn. Hun bliver ikke forstyrret i sin leg af nogen voksen med undtagelse af, da et andet barn forsøger at tage hånddukken.

Edderkoppen bruges normalt under vores daglige morgensamlinger, hvor personalet agerer rundt med den.

Børneinitierede aktiviteter

Praksisfortælling fra vuggestuen:

Det er morgen med få børn på stuen. En af drengene går rundt med kæphesten. Han leger lidt og trisser lidt rundt, da andre 2 drenge fra stuen også ønsker at få en kæphest hver. De får begge en. De begynder straks at 'ride' bagefter den første dreng som tro væbnere. Legen udvikler sig til 'vild galop'. Der grines højt, imens turen går rundt om bordet, og bagefter hen mod madrassen, hvor de kaster sig under ivrige vrinskelyde og høj latter. Legen fortsætter uden konflikter og uden behov for voksenhjælp. Eneste interaktion er øjenkontakt samt et positivt kropssprog fra barn til voksen samt omvendt.

Retningsgivende refleksioner:

I praksisfortællingen ser vi et eksempel på en børneinitierede leg, der er sat i gang af børnene selv. Den voksne hjælper lige med at finde flere kæphest, men ellers foregår legen på børnenes egne initiativer. De former selv legen og dens udvikling uden at nogen voksen bryder ind.

Daglige rutiner

Praksisfortælling fra vuggestuen:

Det er formiddag i vuggestuen. En lille gruppe børn skal på tur sammen med to voksne. Den ene voksen starter med at gå ud i garderoben sammen med to piger og fortæller, at de skal på tur. Den ene pige går over til sin garderobe og tager fat i hendes flyverdragt. Flyverdragten sidder fat på kragen. Pigen kalder på den voksne og peger på flyverdragten. 'Du vil gerne have din flyverdragt - værsgo' siger den voksne og tager flyverdragten ned og lægger den på gulvet. Pigen sætter sig på flyverdragten og tager ben i. Hun rejser sig op og prøver at få armene i flyverdragtens ærmer. Pigen kigger på den voksne, 'kan ikke' siger hun. 'Skal jeg hjælpe dig?' spørger den voksne. 'Ja' svarer pigen. Sammen får de armene i flyverdragten og pigen lyner lynlås op. Bagefter går hun hen

og tager hendes sko og prøver at tage dem på. Hun kan dog ikke, så hun går tilbage til den voksne. Hun rækker skoene til den voksne, som tegn til, at hun gerne vil have hjælp. Sammen får de skoene på, mens den voksne fortæller og guider hende i, hvordan skoene skal på.

Retningsgivende refleksioner:

En daglig rutine med at tage overtøj, når man skal på tur, bliver hen til en læringsituation. Pigen ved, at når man skal på tur, så skal man have overtøj på. Først skal hun have flyverdragt på og derefter sko på. Hun kender rækkefølgen uden at den voksne har sagt andet end at de skal på tur. Hun kan selv noget af det og beder om hjælp, når hun har brug for det. Den voksne giver sig tid til at hjælpe og guide og fortælle, når pigen har brug for det frem for at tage over.

Der skal være et fortsat fokus på og en bevidsthed om, at der også i de daglige rutiner i institutionen er store læringsmuligheder og potentialer. Derfor skal der være plads, tid og rum for, at de daglige rutiner også styrkes. De daglige rutiner i institutionen fylder meget og det er netop her, hvor vi bl.a. kan inddrage forældrene i samarbejdet om barnets læring.

Praksisfortælling fra børnehaven:

Inden vi spiser, går der en voksen ud på badeværelset og skifter blebørn samtidig med at børnene kommer ud og tisser og vasker hænder. En anden voksen laver rullebordet klar med børnenes madpakker og drikkedunke. Den tredje voksen bliver på stuen og rykker borde klar og tager imod børnene når de kommer ind fra badeværelset. Når de børn der skal dele ud, er kommet ind på stuen og de fleste børn er kommet på plads, begynder de at dele madpakker og drikkedunke ud. En voksen hjælper de børn der deler ud, mens de andre sætter sig ved bordene sammen med børnene. Når alle har fået deres ting, er det de børn der har delt ud der får lov at sige vær så god. Som regel starter de første 5 minutter af spisetiden med "stilletid". Dvs. at der bliver sat et æggeur så børnene selv kan følge med i når tiden er gået. Derefter taler vi sammen ved bordene mens vi spiser resten af vores mad. Hvis tiden er til det, læser vi gerne en historie inden børnene skal op og sove eller ud på legepladsen. Når vi er færdige med at spise, går alle børn ud med deres egen madkasse i køleskabet og sætter deres drikkedunk i kassen. Derefter "ved" sovebørnene at de skal sidde i sofaen og kigge i bøger indtil de bliver puttet. En voksen rydder op på stuen (har fri kl.12) og to (tre) voksne går i garderoben og hjælper børnene i tøjet, når 6-8 børn er klar går en voksen med de børn ud på legepladsen og tager imod resten derfra. Efterfølgende går den sidste voksne op og putter sovebørnene for derefter at gå til pause.

Retningsgivende refleksioner:

Eksemplet viser, hvordan de tilbagevendende rutiner i hverdagen, her måltidet og den efterfølgende garderobesituation, indgår centralt i hverdagslivet. Hvor de pædagogiske aktiviteter skifter, fortsætter de pædagogiske rutiner, de bliver ved med at være der og er der altid – hver dag.

De pædagogiske rutiner er vigtige for børnenes læring og kompetenceudvikling og i Fjordbakkens børnehave har vi et særligt pædagogisk fokus på at involvere og inddrage børnene i de forskellige

pædagogiske rutiner og opgaver der løses i løbet af dagen. Jo mere vi præciserer opgaverne praktisk som pædagogisk personale, jo større overskud er der til at involvere børnene.

Samarbejde med forældre om børns læring

I Fjordbakken værner vi meget om den daglige kontakt til forældrene, både ved aflevering og afhentning. Forældrene fortæller om barnets morgen/weekend eller hvad der lige røre sig ved afleveringen og vi fortæller om dagens gang ved afhentning. I dette samspil handler det for os om, at samle de ting der røre sig for det enkelte barn og videreføre det i dagens gang i institutionen. Samtidig forventer vi også at forældrene tager vores initiativer, aktuelle temaer mv. med hjem i når vi informerer dem om disse.

Vi har infovægge med nyttige opslag, eks. forslag til sprogstimulerende aktiviteter i hjemmet. Aktuelle nyhedsbreve med relevant info om, hvad der røre sig og hvad vi forventer forældrene bakker op om, dette kunne eksempelvis være selvhjulpenhed og venskaber.

Hvis vi finder det nødvendigt tilbyder vi individuelle samtaler med forældre, hvor vi sammen laver en plan for hvordan vi bedst mulig kan hjælpe barnet til at fremme dens udfordringer. Dette kunne være sprogtilegnelse, motoriske udfordringer mv.

Hver dag bliver der skrevet dagbog i vuggestuen som vi opfordrer forældrene til at læse. Heri står der hvad der har været lavet i løbet af dagen. Dette bidrager til at forældrene kan snakke med deres børn om dagligdagen. Samtidig vil der også stå relevant info og gode råd til, hvordan forældrene kan arbejde videre med de temaer der arbejdes med i institutionen.

Vi har flere gennemgående arrangementer i løbet af året herunder forældremøder, sommerfest, lygtefest og halloween, plantedag og klippeklistredag med bedsteforældre.

Til disse arrangementer har personale, forældre, bedsteforældre og børn mulighed for at omgås hinanden på en hyggelig og social måde. Børnene får en fornemmelse af at institutionen ikke kun er et sted de er uden deres forældre, men en fælles arena for både dem selv og deres familie.

Forældrene får samtidig en mulighed for at blive inddraget i barnet dagligdag. F.eks. afholder vi fælles rytmik med forældrene til den årlig sommerfest i vuggestuen.

Til den årlige bedsteforældre/plantedag i vuggestuen medbringer bedsteforældrene selv planter/træer til arrangementer, som de i samspil med deres børnebørn planter på vores legeplads. Børnene får her medindflydelse på indretningen af uderummet.

I børnehaven afholdes der én gang om året sommerfest, hvor børnene gennem længere tid har planlagt og øvet til den årlige forestilling. Den ene dag afholder vi en bedsteforældredag, hvor de kommer om formiddagen og ser forestillingen. Dagen efter inviteres forældre og søskende til at se forestillingen. Det er årlig tilbagevendende begivenhed som alle børn, personale, forældre og bedsteforældre ser frem til og hører om i lang tid op til afholdelsen.

Til forældremøderne informerer vi om dagtilbuddets rytme. Vi uddyber aktuelle temaer og hvordan forældrene kan understøtte barnets læring hjemme. Forældrene får også mulighed for at stille spørgsmål, komme med ris, ros og ideer til den videre pædagogiske praksis.

Til forældremøderne er der også valg til bestyrelsen, hvor forældrene aktivt er deltagende omkring bestyrelsesarbejdet.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

En dreng A og hans far kommer ind til morgenbordet. 'A er meget optaget af edderkopper her til morgen – han så en edderkop på vej til vuggestuen og har ikke snakket om andet siden' siger faren. A peger på sin hånd, 'se edderkop' siger han. På A's hånd sidder en lille sort nullermand. 'Jeg tror vi skal ud og finde nogle små kryb og edderkopper i dag' siger den voksne, 'Ja!' svarer A. Efter morgensamling tager to voksne og otte børn på jagt efter små kryb og insekter uden for vuggestuen. De leder under sten og i græsset. Her finder de små biller. De går ind i cykel-laden og her finder de en stor edderkop som de fanger i et insektglas, så alle kan se edderkoppen. De snakker om hvor edderkopper lever henne, hvad de spiser og hvordan de laver deres spind. A er meget optaget af edderkoppen og viser den til alle han møder i vuggestuen. Bagefter sætter de edderkoppen fri igen.

Retningsgivende refleksioner:

I eksemplet ses, hvordan forældre og det pædagogiske personale kan samarbejde om barnets læring i daginstitutionen ved at forældre videregiver informationer om, hvad der lige nu optager deres barn, som i dette tilfælde er edderkopper. Denne information vælger det pædagogiske personale at bringe med videre i den pædagogiske dagligdag og tage på edderkoppe-jagt. Hvis ikke den pågældende forælder havde fortalt og sat ord på, hvad der optog barnet denne morgen, er det ikke sikkert, at der havde været en edderkoppe-jagt, idet barnet måske ikke selv, havde kunne sætte ord på det, der fylder hos ham lige nu.

Praksisfortælling fra børnehaven:

På Muslingestuen har vi har en whiteboardtavle som er det første børn og forældre møder på vej ind til stuen. På tavlen hænger der fast en ugeplan som i korte beskrivelser danner rammerne for den struktur der er på stuen. For os er det vigtigt at hverdagens rammer er genkendelige, men at indholdet varierer ud fra en pædagogisk tænkning.

Vores uge ser således ud:

Mandag: Leg ude/inde

Tirsdag: Sprog dag med Unni og Olli

Onsdag: tur dag Gr.1 (Gr.2 venskaber)

Torsdag: Leg ude/inde

Fredag: Tur dag Gr.2 (Gr.1 venskaber)

Hvis vi tager udgangspunkt i tirsdagen, så vil vi efterfølgende beskrive på tavlen hvad vi har lavet sammen med Unni og Ollie. Unni og Ollie er vores sprogbamser som bor fast på stuen. De er en del af stuen og børnene fortæller med glæde når de kommer hjem, hvad de har lavet til sprogdagen sammen med Unni og Ollie. Forældrene er introduceret for Unni og Ollies funktion – vi vil lave en beskrivelse som hænger fremme fast, så nye forældre kender til formålet.

Inde på stuen har vi en visuel tavle som vi bruger sammen med børnene til samling. Det er en tavle der viser alle ugens dage, billeder af hvilke børn der deler frugt og madpakker ud, billeder af årstiden, vejret, påklædningen, dagens aktiviteter, ugens sange, ugens rim og remser, og hvis der er særlige dage som fødselsdage m.m.

Under samlingen taler vi ud fra tavlen og inddrager dagligt det at tælle, tale om færre eller flere, vi synger sangene hver dag og taler om rim og remser. Vi har særligt fokus på rim og remser, da det er der vi oplever at børnene har udfordringer i sprogtesten. Generelt tilrettelægger vi vores rammer for samlingen ud fra et basalt udviklingsbehov. Der hvor vi bruger tavlen ift.

Forældresamarbejdet er, at børnene gerne viser frem hvad vi har lavet og skal lave. Vores italesatte tanke er, at forældrene kan snakke med børnene derhjemme om de rim og remser vi har, synge sangene med børnene og meget andet.

Sidst men ikke mindst er det vigtigt at vi taler med forældrene dagligt, især ved særlige tilfælde.

Men der kan være flere ting der er afgørende for, at det ikke hver dag er en realitet at informerer om den generelle hverdag, afhængigt af tidspunktet, situationen, eller lignende. Derfor mener vi, at vi har skabt et udgangspunkt, for at man som forældre selv kan bidrage til samarbejdet ved at være opsøgende på dagligdagen, gennem vores oplysningsflader.

Retningsgivende refleksion:

I samarbejdet med forældrene i forhold til børns læring har vi forskellige fokusområder med samme udgangspunkt – nemlig at inddrage forældrene i barnets trivsel og læring. I eksemplet ses det, hvorledes stuen har tænkt i, at skabe en kultur, hvor de tænker differentieret og tilgodeser forskellige behov hos familierne i forhold til, at samarbejde med hinanden i det daglige.

I Fjordbakken er det vigtigste for os som ansvarlige for forældresamarbejdet, at vi indbyder til en gensidig kommunikation, hvor tryghed, tillid og troværdighed er rammesættende

Fremadrettet fokus i Fjordbakken:

Samarbejdet mellem forældre og daginstitution om barnets læring og trivsel er et centralt og betydningsfuldt fokus, som vi fortsat vil arbejde videre med. Forældre er forskellige ligesom børn er, hvilket gør det til en betydningsfuld opgave, at der er et godt og tillidsfuldt samarbejde med dem for at kunne skabe og styrke rammerne for børns læring og trivsel såvel i daginstitutionen som hjemme. Betydningen og vigtigheden i samarbejdet mellem forældre og daginstitution bliver særligt vigtigt når der er tale om børn i udsatte positioner, så alle voksne omkring barnet kan arbejde målrettet og sammen om at fremme dets trivsel og udvikling.

Børn i udsatte positioner

I Fjordbakken arbejder vi ud fra visionen om, at for at alle børn kan mødes ligeværdigt, må de mødes forskelligt. I vores læringsmiljøer rettes vores pædagogiske fokus på, at give det udsatte barn mestingsoplevelser i lege eller aktiviteter med udgangspunkt i barnets udfordringer og hvor det pædagogiske personale har positive forventninger til barnet. Det pædagogiske personale er opmærksomme på tegn i børnegruppen på muligt udsatte børn og er i stand til at reagere på ændret adfærd, udviklingsmønstre eller hvis der vises tegn på mistrivsel.

I Fjordbakken har vi som andre institutioner, gode muligheder for et tværprofessionelt arbejde, med flere instanser fra kommunen. Vi har og har haft godt samarbejde med blandt andet ressource og talepædagoger, ergoterapeuter, psykologer mv.

Dette klæder os godt på til at kunne favne alle børn uanset baggrund, udfordringer og muligheder de bidrager med. Vi tager os tid til hvert enkelt barn og vil altid udarbejde en plan for det enkelte hvis udfordringer kræver lidt ekstra.

Institutionens fysiske rammer giver mulighed for at dele vores børn op i mindre grupper, hvilket vi hver dag prioriterer at gøre. Dette giver mulighed for, at lave aktiviteter med en mindre gruppe børn, så vi på den måde har gode forudsætninger for at se det enkelte barn og tilrettelægge det pædagogiske arbejde, så det tilgodeser de børn der har udfordringer.

Børn i udsatte positioner er børn, der ved skolestart er i risiko for, at mangle viden og færdigheder til at komme godt i gang med livet i skolen. Derfor har vi i Fjordbakken særligt fokus på, at skabe læringsmiljøer for de ældste børn, så vi er opmærksomme på, at hjælpe børn i udsatte positioner inden den kommende skolestart.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det år barnet fylder 5 år rykker det sammen med de andre jævnaldrende børn på Tangloppestuen, hvor de det sidste år i børnehaven går på stue med alderssvarende børn. Dette gør, at vi kan arbejde meget målrettet med at gøre børnene klar til den kommende skolestart.

Børns liv ændrer sig markant ved skolestart. Børnene introduceres til et mere konkurrencebetonet hverdagsliv, hvor de skal indrette sig på at der er mere man skal. Når børnene går fra børnehavelivet til skolelivet ændrer dagene sig til, at være bygget op af flere perioder med struktur og rammesætning, der indsnævrer børnenes deltagelse på egne betingelser. Derfor er det personales opgave, at klæde børnene godt på inden overgangen til en ny og uopdaget verden. Det gør vi ved, at skabe læringsmiljøer, der udvikler børnenes sociale kompetencer, stimulerer dem kognitivt samt arbejder med selvhjulpethed både fysisk og socialt.

Vi arbejder bl.a. med legerupper, som udvikler børnenes sociale relationer og giver dem redskaber til at agere i forskellige sociale sammenhænge. Konflikter børnene imellem fylder meget blandt de ældste børn i børnehaven, men vi ved at det er gennem konflikter at børn lærer at argumentere og

udtrykke deres følelser og på den måde bliver de senere i livet bedre til at på kompromis og forhandle.

Derudover arbejder vi med en legende tilgang med tal og bogstaver. Dette bl.a. gennem spil, lege og opgaver. Vi har hver dag pædagogisk planlagt aktiviteter, hvor børnene oplever at skulle lave flere rammesatte aktiviteter, så de langsomt tilvænnenes til hverdagslivet i skolen.

Når foråret nærmer sig besøger vi de skoler som børnene skal starte på. Her får børnene mulighed for visuelt at danne sig et billede af skolen og får samtidig mulighed for, at høre om og se hvordan en skoledag foregår.

Inddragelse af lokalsamfundet

Vi inddrager lokalsamfundet på flere forskellige måder.

Vores centrale beliggenhed i Holbæk gør det muligt at bruge de omkringværende tilbud.

Børnehaven ligger ved siden af Holbæk Strandpark, der rummer store muligheder for leg i parken, på legepladsen, ved Fjorden samt kulturelle historier om Stubmøllen.

Vi benytter os af den lokale sammenslutning Sidesporet, der består af flere kulturelle tilbud så som, Kulturbioграфен, Rotationen (spillested), mv. Her har vi blandt andet været til koncerter og teater.

Hvert år til jul bliver børnehavens storegruppe inviteret på den lokale restaurant SuRi til julefrokost. De to andre stuer i børnehaven bliver inviteret til julefrokost på Holbæk Vandrehjem. Vuggestuen bliver inviteret til Butterup Kirke til krybbespil og julesang samt social hygge i konfirmationsstuen. I børnehaven tager de største børn til julevandring i en lokal kirke.

I vuggestuen tager vi enten ladcyklerne eller bussen til biblioteket, omkringliggende legepladser, samt andre daginstitutioner og skoler. Vi går også til det lokale landsted og kigger og taler om de forskellige dyr.

Vi benytter os også af den lokale Orøfærge, hvor vi sejler over og besøger Orø og sejler tilbage igen.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

De to pædagoger havde planlagt, hvordan dagen skulle forløbe på biblioteket for sproggruppen. Alle seks børn skulle være i et aktivitetsrum, hvor der ingen forstyrrelser vil være. Den ene pædagog skulle tale ud fra samtalekort og fortælle små historier og inddrage børnene i det. I denne gruppe børn som de voksne havde sammensat, var der to drenge, som har lidt udfordringer. Det blev svært for dem at være tilstede og lytte, så de andre børn blev meget hurtigt medinddraget og havde svært ved at lytte og være tilstede. De anden pædagog valgte at gå ind i et anden aktivitetsrum og være aktive med de to drenge – Her blev hoppet, leget med legetøj m.m. Den anden pædagog blev siddende med de andre børn og læste.

Retningsgivende refleksioner:

I eksempel ses, hvordan pædagogerne vælger at inddrage biblioteket som en del af læringsmiljøet i sproggruppen. De vælger på den måde at inddrage arenaer i lokalmiljøet, som kan bidrage til at styrke og udvikle det pædagogiske læringsmiljø for børnene i sproggruppen. Her er nogle andre muligheder og tiltag, som kan være et supplement til sprogarbejdet i vuggestuen.

Praksisfortælling fra børnehaven:

I storegruppen har vi en dreng Ole, som er meget betaget af kirker. Han er god til at beskrive de forskellige kirker, både hvordan de er indrettet og hvor i landet de er placeret.

Vi blev derfor enige om, sammen med alle børnene på stuen, at vi tage på besøg i Sct. Nikolaj kirke i Holbæk.

Sammen med kirketjeneren aftalte vi at lære børnene de to første vers af "I Østen stiger solen op", så vi kunne synge den i kirken, når vi kom på besøg.

Hver dag sang vi derfor sangen til morgensamling. Børnene gik meget op i det og særlig Oles glæde smittede af på de andre børn.

Da vi kom til Sct. Nikolaj kirke blev vi alle modtaget af en meget sød og engageret kirketjener. Vi fik sunget sangen, hørte at orglet kunne spille på forskellige måder, set de forskellige præstekjoler, gik til alters og fik nadver og blev vist rundt i kirkens forskellige rum, herunder op i spiret og så udsigten over Holbæk.

Hele oplevelsen, der varede 2½ time, gjorde et meget stort positivt indtryk på alle børn og voksne – og der blev snakket om det længe efter, endda flere måneder efter.

Efterfølgende har vi været ude at besøge flere kirker blandt andet også til julegudstjeneste.

Retningsgivende refleksion:

Generelt benytter vi os meget af byens muligheder. I eksemplet ses det, hvordan Oles interesse for kirker gav anledning til at besøge den lokale kirke og gøre besøget og oplevelsen til en aktivitet, hvor vi i samarbejde med kirken satte rammerne for besøget ved, at aftale at børnene skulle synge sammen i kirken. Besøget gav også anledning til, at tale med børnene om kulturelle baggrunde og traditioner samt at bidrage til at udvikle børnenes forståelse af egne værdier og respekt for andres.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Fysisk børnemiljø

I Fjordbakken arbejder vi med at fremme et bedre børnemiljø ved fx at opdele børnegruppen i mindre grupper. Det kan eksempelvis være at inddele 12 eller 24 børn i tre grupper med fire-otte børn og en voksen i hver gruppe, hvor den ene gruppe er på legepladsen, den anden gruppe er i tumlerummet og den sidste gruppe er kreative på stuen.

Vi anvender aktivt så mange rum og arealer som muligt, herunder uderum, nærmiljøet, tumlerum og gangarealer, så alle børn ikke er samlet på et sted og vi dermed kan reducere støjniveauet. Små læringsmiljøer giver anledning til fordybelse og nærvær som skaber trivsel hos børnene.

Desuden opfordrer vi til, at børn og forældre vasker hænder, når de kommer i daginstitutionen og når de går hjem. På denne måde kan vi mindske bakterier, reducere sygdom og hæve vores hygiejneniveau. Derudover bliver der vasket hænder, når man har leget ude og når vi skal spise.

Eksempel på det fysiske børnemiljø - Praksisfortælling:

Det er formiddag på stuen. Tre børn begynder at løbe frem og tilbage på stuen. Et barn begynder at hoppe i sofaen. 'Skal vi ik' gå ind og løbe og hoppe i tumlerummet?' spørger den voksne. "Jaaa!" råber børnene og løber ind i tumlerummet, hvor den voksne laver en motorisk bane.

Retningsgivende refleksioner:

Situationen er et eksempel på, hvorledes det pædagogiske personale ser børnene lyst til fysisk udfoldelse – og de dermed tilbyder nogle bedre rammer for, at de kan udfoldelse sig motorisk.

Psykisk børnemiljø

Eksempel på det psykiske børnemiljø -Praksisfortælling

Samspil mellem 2 drenge på hhv. 2 og 3 år i børnehaven:

En dreng (1) tager et spil ned fra hylden. Han går hen til bordet og begynder at spille selv.

En anden dreng (2) kommer til og spiller lidt med på sidelinjen.

Dreng 1 spørger en voksen: "Skal vi ikke spille det?"

Den voksne: "Du kan måske spørge dreng 2? Han vil SÅ gerne være med."

Dreng 1 spørger dreng 2: "Vil du være med?"

Det vil han gerne og de spiller lidt, indtil dreng 1 pludselig pakker spillet sammen og sætter spillet på hylden.

Dreng 2 henter spillet igen.

Den voksne: "I kan jo spille sammen igen. Skal jeg være med denne gang?"

Det siger drengene nej til, og de finder selv ud af at spille sammen. De sidder efterfølgende længe og hygger sig med at spille med deres egne regler.

Retningsgivende refleksioner:

Eksemplet afspejler, hvordan det indbyrdes samspil mellem børnene er i børnehaven. I eksemplet ses det, at drengene har gensidig respekt overfor hinanden, hvilket ses i deres sprog og kommunikation. Pædagogen er med på sidelinjen til at guide drengene, hvis samspillet bliver svært og med et enkelt spørgsmål går drengene igen i gang med at spille sammen og finder tilbage til spillet.

Det æstetiske børnemiljø

Vi indretter stuerne efter børnegruppens behov. Med hjul på borde og møbler, bidrager det til at vi hurtigt og nemt kan indrette stuen på anden måde. Der kan laves små dukkekroge, laves mere gulvplads til at være fysisk aktiv på mv.

Vi sætter billeder på legekasser for at illustrere, hvad der er i kasserne, så børnene selv kan se, hvad der er i kasserne.

Børnene er med til at lave kreationer der sættes på væggene på stuen. Derudover har vi billeder af alle børn hængende rundt omkring, så børnene får en følelse af at de har en betydningsfuld rolle i institutionen.

Eksempel på det æstetiske børnemiljø – Praksisfortælling:

Til et fagligt møde i vuggestuen diskuterede vi mulighederne for at gøre vores legeplads mere motorisk udfordrende. Dette resulterede i en anlagt bakke, børnene nu bruger flittigt til at løbe, rulle mv. op og ned af.

Retningsgivende refleksioner:

Eksemplet illustrerer, hvorledes det pædagogisk personale har observeret, at institutionens uderum mangler noget, som kan gøre legepladsen mere stimulerende og inspirerende for børns motoriske udfoldelse og bevægelse. Det finder de en løsning på ved at diskutere det til et fagligt møde og derefter få ide udført til praksis, som viser sig at være til stor glæde for børnene.

Kapitel 2

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Fjordbakken er et vigtigt sted for det enkelte barns udvikling, hvor barnet kan udfolde og udvikle sig sammen med jævnaldrende børn. Børn har brug for at dele deres erfaringer med andre og for Fjordbakken er det vigtigt at børnene skal mødes med lydhøre og engagerede voksne, som ser og engagerer sig i det enkelte barn, dets kompetencer og dets kulturelle baggrund. I Fjordbakken oplever børnene en mangfoldig hverdag, hvor det enkelte barn styrkes i samspillet med andre børn og kulturer. Børnene skal have plads til at håndtere følelserne i konflikter, venskaber samt konflikter, der opstår i samspillet med andre.

I Fjordbakkens børnehave og vuggestuen skaber vi læringsmiljøer, hvor alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette sker på tværs af blandt andet alder, køn, social og kulturel baggrund. Vores læringsmiljøer understøtter også samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Læringsmiljøet er præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn har en forudsætning for, at udvikle engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Vuggestuen

I vuggestuen har vi mange forskellige læringsmiljøer, der understøtter børns alsidige personlige udvikling:

- Dagen igennem skaber vi læringsmiljøer, hvor børnene får mulighed for at udvikle sig, så det passer til det enkelte barns alder og aktuelle udviklingsniveau.
- Det enkelte barn bliver hver dag mødt af positive og anerkendende voksne, så det føler sig set og velkomment.
- Det enkelte barn opnår færdigheder som af- og påklædning, toiletbesøg og spisning mm.
- Vi sætter ord på barnets følelser og oplevelser, så barnet føler, at det der sker i og omkring barnet anerkendes.
- Vi synliggør det enkelte barn, bl.a. ved personlige garderober med navn og billeder samt personlige børnemapper med billeder og tegninger.
- Vi holder samlinger, hvor børnene kan fortælle samt få en begyndende forståelse for at lytte til hinanden.
- Vi har inde- og udemiljøer der giver børnene ideer til leg, udfoldelse og afprøvning.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

Vi er ude på legepladsen. En pige står foran rutsjebanen og græder. Hun vil gerne rutsje. Pædagogen hjælper hende op og sidde på rutsjebanen. Hun stækker hånden ud, som tegn til, at pædagogen skal tage hende i hånden. Pædagogen tager hendes hånd. Pædagogen holder hende i hånden, imens pigen rutsjer ned. Hun smiler og vil gerne prøve igen. De prøver et par gange, hvor pædagogen holder hende i hånden. Efter et par gange holder pædagogen hende kun i en finger og til sidst gør hun det helt uden hjælp. Hun griner og der bliver rutsjet mange gange. Det blev en succes oplevelse for hende!

Retningsgivende refleksioner:

Eksemplet viser, hvordan barnet får en større og større selvtillid til selv at rutsje ved at pædagogen hjælper og gradvis forsøger at udfordre barnet lidt ved at skifte fra en hånd til en finger til, at barnet selv tør rutsje ned uden hjælp. Barnet får en positiv oplevelse, som kan være med til at styrke barnets gåpåmod, selvtillid og selvværd. Pædagogen støtter og hjælper barnet og får barnet til at føle, at pædagogen passer på hende samtidig med, at pædagogen udfordrer hende, så hun erfarer og lærer, at hun godt kan, selvom hun måske ikke tror hun kan selv.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

Det er frokost i vuggestuen og vi er lige blevet færdige med at spise middagsmad. Hvert barn får udleveret en klud. En dreng tørrer grundigt sine hænder og sin mund med kluden, siger 'sådan', kravler ned af sin stol med kluden i hånden og går over til skraldespanden, hvor han sidder

kluden ud. Bagefter går han tilbage til sin plads, tager sin kop og hagesmæk og stiller det hen på rullebordet.

Retningsgivende refleksioner:

I eksemplet ses, hvorledes børn bliver medinddraget og gjort medansvarlig i de daglige rutiner, som i dette eksempel er ved frokstsituationen. En rutinesituation er gjort til en læringsituation, hvor børnene selv skal være, så de herigennem udvikler deres kunnen og færdigheder i selvhjulpenhed.

Børnehaven

I børnehaven har vi ligeledes mange forskellige læringsmiljøer, der understøtter børns alsidige personlige udvikling:

- Dagen igennem skaber vi læringsmiljøer, hvor børnene får mulighed for at udvikle deres erfaringsverden og deltagelsesmuligheder.
- Det enkelte barn mødes hver dag af positive og anerkendende voksne, så det føler sig set og velkomment.
- Vi skaber hver dag aktiviteter, hvor børnene får mulighed for at indgå i relationer med betydningsfulde andre, så barnets engagement, fordybelse, selvrespekt, selvtillid og selvværd fremmes.
- Vi synliggør det enkelte barn, bl.a. ved personlige garderober med navn og billeder samt personlige børnemapper med billeder og tegninger.
- Vi skaber fordybende læringsmiljøer, hvor børnenes koncentrationsevne styrkes, hvilket er afgørende for deres fremtidige lærings og udvikling.

Praksisfortælling fra børnehaven:

1.februar

Tre piger leger sammen i tårnet på stuen. Maja siger hun vil være mor og at de to andre kan være lillesøster og storesøster. Pia og Bodil lægger sig ved siden af hinanden for nu skal "børnene" sove. Maja maser sig ned imellem dem og siger at hun hellere vil være storesøster og at en anden skal være mor nu. Det vil de andre piger ikke og de siger hun skal flytte sig, for det er dem der sover. Maja begynder at græde og trækker sig væk fra pigerne og går hen til en voksen. Maja fortæller at pigerne driller hende.

2. maj

Pia og Bodil leger sammen på rede gyngen da Maja kommer i børnehaven. Maja finder hurtigt pigerne og spørger om hun gerne må være med, det må hun gerne. Pigerne leger mor far og børn. Pia og Bodil er mor og lillesøster og siger at Maja skal være far. Førhen ville Maja være blevet ked

af det her og søgt en voksen. Men i stedet spørger Maja om der ikke kan være en storesøster i legen i stedet for en far, og det synes pigerne er en god ide og de alle tre leger videre.

Retningsgivende refleksion:

Den 2 fortællinger viser i forhold til den 1. fortælling er, at Maja har udviklet sit potentiale i det sociale samspil. Maja bliver i situationen med pigerne og bruger de redskaber vi har arbejdet med, med pigerne. Maja har udviklet et større potentiale for at bidrage til legen, være i legen og forhandle om legen som børn gør, men nu på en mere hensigtsmæssig måde. Generelt ser vi et mindre konfliktfyldt samspil mellem pigerne og når det opstår, er de bedre til at tackle situationen både med og uden os voksne på sidelinjen.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Vi udvikler sociale kompetencer gennem hele livet, men i barndommen dannes de sociale basale mønstre. Sociale kompetencer udvikles i samspil med andre mennesker, i venskaber, grupper og kulturer. De vigtige elementer i sociale kompetencer er empati, evnen til tilknytning og sociale færdigheder. Social kompetence er nøglen til fællesskabet, hvor børnene har mulighed for at udfolde sig i leg, i samarbejde med andre om at løse opgaver. Det er vigtigt at børn støttes i at danne venskaber og lære, hvordan man kommer med i og er en del af gruppen.

I Fjordbakken mener vi, at sociale kompetencer er grundlæggende for at udvikle børnene. Individualisme præger og er måske i flere henseender nødvendige og derfor bliver det til

stadighed vigtigere at støtte op om etablering og udvikling af børns evne til sammenhold, forståelse og empati.

I Fjordbakkens børnehave og vuggestue skaber vi læringsmiljøer og forudsætninger for, at alle børn trives og indgår i fællesskaber og hvor alle børn udvikler empati og relationer. Vores læringsmiljøer understøtter også fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource og som bidrag til demokratisk dannelse.

Vuggestuen

I vuggestuen har vi mange forskellige læringsmiljøer, der understøtter børns sociale udvikling. Vi er bevidste om og opmærksomme på, at det netop er i slutningen af vuggestuetiden, at de sociale kompetencer for alvor begynder at spire hos børn. Barnet bevæger sig fra at have fokus på sig selv og egne behov til, at vise interesse for børnene omkring sig og de oplevelser fællesskabet kan give. Vores indretning indbyder til begyndende rollelege, hvor børnene bl.a. kan lave mad til hinanden og på den måde opnå fællesskaber.

- Vi går på ture i nær- og fjernmiljøer hvor børnene får fælles oplevelser og noget at tale om efterfølgende. Det kan være ture til Fjorden, hvor der tales om vand, sand, fisk osv.
- Vi skaber læringsmiljøer, hvor konflikter mellem børnene ikke fejles væk, men ses som nødvendige for, at lære børnene kompetencer til at gå på kompromis og forhandle med hinanden.
- Vi skaber rum for samarbejde mellem børnene, når vi præsenterer dem for lege hvor de skal hjælpe hinanden.
- Vi lader børnene opleve forskellighed hos hinanden, ved at italesætte og visualiser at ikke alle er ens.
- Vi lader børnene være medansvarlige i de daglige rutiner, bl.a. borddækning, oprydning og i garderoben. Her understøttes børnene i, at være aktive deltagere i fællesskabet og opnår kompetencer til at vente på tur.

Børnehaven

I børnehaven har vi ligeledes mange forskellige læringsmiljøer der understøtter børns sociale udvikling. Vi er bevidste om og opmærksomme på, at børnehavealderen er en alder, hvor noget af det mest grundlæggende er, at børnene udvikler en bedre og bedre evne til selvregulering. Evnen til selvregulering hjælper barnet til, at indgå i værdifulde fællesskaber.

Dagen igennem oplever børnene at være en del af et fællesskab – det ses både i den frie leg, de voksenstyrede aktiviteter og i de daglige rutiner.

Vi skaber læringsmiljøer, hvor den frie leg ses som essentielt for udvikling af børnenes sociale kompetencer, da den udvikler robusthed, kreativitet, fantasi, nysgerrighed og evnen til at gå på kompromis og forhandle.

Vi skaber læringsmiljøer, hvor konflikter mellem børn ikke forsøges at undgås, da det er gennem konflikter at børn lærer at argumentere og udtrykke følelser.

Vi skaber læringsmiljøer, hvor børnene skal vente på tur, bl.a. når de skal have hjælp i garderoben eller ved på badeværelset når der skal vaskes hænder.

- Vi er bevidste om, at der i gruppesammenhænge opstår normer og at børn minder hinanden om normer og regler og overholder disse. Det er med til at skabe demokratisk dannelse i børnegruppen.
- Vi skaber læringsmiljøer, hvor voksenstyret aktiviteter er med til at skabe et samlet fællesskab, hvor børnene er sammen om noget og på den måde oplever et fælles tredje.
- Vi inddrager børnene i de daglige rutiner som bl.a. borddækning, oprydning og andre praktiske opgaver – på den måde oplever børnene at vi hjælper hinanden og at vi alle er en del af fællesskabet.
- Vi italesætter og visualiserer forskellighed mellem mennesker og kulturer.

Praksisfortælling fra børnehaven:

Det pædagogiske personale har oplevet, at pigegruppen har nogle udfordringer socialt og har en del småkonflikter på kryds og tværs i dagligdagen. Pædagogen har derfor valgt at tage fem piger med ind i et rum, hvor de skal lave massage og afspænding for at have fokus på en rar aktivitet mellem pigerne og kunne komme hinanden ved på en positiv måde. Pigerne ser glade ud, og sætter sig på de dyner, som er lagt på gulvet. De venter på, at pædagogen skal fortælle, hvad de skal lave. Pædagogen fortæller pigerne, at de om lidt skal være sammen to og to. De fire bliver sat sammen i par af pædagogen, og den femte pige er sammen med pædagogen, så hun lettere kan vise, hvad man skal gøre på den andens ryg. De starter med at lave "pizza" på ryggen af partneren, der ligger ned på maven. Pigerne får på skift lov til at vælge fyld på pizzaen. De griner højt, både fordi det kilder, men også fordi de finder på skøre ting på pizzaen. Bagefter bytter pigerne partner, og nu skal der laves "hotdog". Pigerne virker ivrige og interesserede, og alle er deltagende. Da de efterfølgende også har været igennem "pandekage" og "bilvask", beder pædagogen pigerne om at lægge sig ned, så de ligger godt. Pædagogen fortæller med en rolig, lav stemme, at de skal slappe af i tæer, fødder og så videre helt op til hovedet. Pædagogen fortæller en kort fantasirejse, mens pigerne ligger helt roligt og ser afslappede ud. Et par stykker har lukkede øjne. Tilslut rejser de sig op og strejker sig godt, og småsnakker om, hvordan de har oplevet det. Alle virker positive stemte, og går glade derfra.

Retningsgivende refleksioner:

I eksemplet ser, hvorledes det pædagogiske personale har iagttaget, at der er nogle udfordringer og konflikter i en pigegruppe. Det pædagogiske personale vil gerne arbejde med at ændre det, så pigegruppen bedre trives og indgår i gode sociale fællesskaber med hinanden. Det pædagogiske personale har derfor skabt et læringsmiljø med nogle aktiviteter, som kan være med til understøtte pigegruppens relationer til hinanden på en positiv måde. Der bliver skabt en glad, positiv og tryk atmosfære blandt pigerne i aktiviteten, som der kan arbejdes videre med både i vokseninitierede aktiviteter og i pigernes egne initierede lege. Pædagogen kan derved veksle

mellem at gå foran, ved siden af og bagved med henblik på at understøtte pigernes legefællesskaber – og dermed arbejde med at få brudt udfordringer og konflikter mellem pigerne.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Sprog skaber kontakt, og er en forudsætning for at udtrykke sig og kommunikere med andre. Børn har brug for at møde voksne, der lytter til dem med forståelse og anerkendelse. Herigennem får børnene mulighed for at udtrykke sig frit og træne dialogen. Børn skal have mulighed for at udvikle deres sprog gennem alle hverdagens aktiviteter og betydningsfuld kommunikation med voksne. Sproget er en forudsætning for løsninger af problemer og konflikter børn-børn og børn-voksne imellem.

Vuggestuebørn skal inspireres til at bruge det verbale sprog og støttes i at udvikle deres ordforråd. Et barn som bliver set og forsøgt forstået når det prøver at kommunikere vil få lyst til at kommunikere mere.

Vuggestuen Fjordbakken kan få børn med anden etnisk baggrund end dansk, og dette kan give anledning til mere konkret sprogarbejde i forhold til begreber, ord forståelse, tal, farver, former osv. Sprogstimulering er vigtig for børn med talevanskeligheder, da problemer med forståelse og tale kan påvirke deres indlæring og socialisering. Disse problemer kan påvirke deres liv i negativ retning. For børn med talevanskeligheder, har vi tilknyttet en talepædagog, som kan arbejde med børnene, samt rådgive forældre og personale.

I børnehaven arbejdes også målrettet med sprog og kommunikation – vi bruger sproget hele dagen igennem til at kommunikere børn og børn imellem samt voksen-barn imellem. I børnehaven sprogvurderes alle børn ved 3-års alderen. Vi benytter os af sprogvurderingerne til at målrette sprogarbejdet – både for det enkelte barn men også for hele gruppen.

Viser sprogvurderingen, at barnet har brug for mere intensiv sprogstimulering kontaktes talepædagogen, som sammen med pædagogerne og forældrene udarbejder en handleplan for det videre arbejde med barnet. Talepædagogen kommer i nogle tilfælde også i børnehaven og laver sprogstimulering med barnet.

Ved 5-års alderen sprogvurderes de børn som pædagogerne vurderer kan have brug for en mere målrettet sprogindsats.

Eksempler på hvordan vi arbejder med sprog og kommunikation:

- Vi er bevidst om at vi er sproglige rollemodeller for børnene - og at sprog udvikles i de nære relationer, hvorved det er centralt, at vi skaber et læringsmiljø, som understøtter, udvikler og fremmer børnenes sprogtilegnelse.
- Vi arbejder med sprog og kommunikation gennem hele dagen. Vi sætter ord på vores egen og børnenes handlinger og initiativer.
- Vi bestræber os på at skabe gode samtaler for og med børnene, hvor vi inddrager deres input og initiativer. Gennem samtaler med børnene kan vi udvide og forlænge sproget.
- Vi anvender sprog i såvel rutinesituationer fx bleskift og frokost som i fordybelsessituationer fx pædagogiske aktiviteter.
- Vi tilbyder sproggruppe for en lille gruppe af børn.
- I vores morgensamlinger på de forskellige stuer inddrages bl.a. sangkufferter, bøger, billeder og hånddukker.
- Vi lytter, fortæller, stiller spørgsmål, opfordre til dialog.
- Vi er opmærksomme på de udfordringer det kan give socialt når sprogforståelsen og/eller udtalen er udfordrende for barnet.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

I vuggestuen er der en sproggruppe, som består af to pædagoger og seks børn. Vi skiftes til at have sproggruppe i vuggestuen og på biblioteket. I dag er det i vuggestuen og gruppen er gået ind i tumlerummet for at have ro omkring sig. Vi starter med at synge goddag-sang. Bagefter tager den ene pædagog sprogkufferten frem, hvori der i dag er en masse forskellige dyr. Et barn af gangen vælger et dyr og fortæller, hvilket dyr det er eller hvad det siger. Pædagoger støtter og hjælper det enkle barn med at sætte ord på, hvis det har brug for hjælp. Derefter bliver der sunget en sang om dyret. Bagefter fortæller en af pædagogerne historien om de tre bukke bruse. Hun bruger kroppen og puder til at vise historien. Børnene lytter nysgerrigt med. Efter lidt tid begynder to børn at blive lidt urolige – og derfor beslutter pædagogerne, at børnene skal op og være lidt fysiske. De laver en

tumblebane, hvor der bliver sat ord på, når børnene gør forskellige ting. Til sidst finder vi nogle bøger frem og sidder og læser historie. Som afslutning på sproggruppens dag synges farvelsang.

Retningsgivende refleksioner:

I eksemplet ses, hvorledes læringsmiljøet i sproggruppen kan være med til at tilbyde børnene sproglige læringsmuligheder og aktiviteter, der kan være med til at understøtte deres sprogtiltagelse og sprogudvikling. Pædagogerne anvender i denne forbindelse forskellige sproglige aktiviteter såsom samtale, spørgsmål, sang, historiefortællinger og leg, der skal være med til at understøtte børnenes ordforråd og udtale. Der anvendes en legende tilgang med brug af artefakter, så børnene kan koble genstand, fx en hund, som de trækker op af kufferten, sammen med ordet 'hund'.

Praksisfortælling fra børnehaven:

På vores stue har vi en forholdsvis fast uge struktur og dagsorden over de pædagogiske aktiviteter, tænkt ud fra bl.a. læreplanerne. En af de aktiviteter der er gennemgående, er sprogligt fokus, som børnene kender gennem "sproggrupper med Unni og Ollie". Vi har kufferten hvor den livlige, fjolde og søde orangutang bamse "Ollie" bor. Og kufferten hvor den generte og forsigtige fugl Unni bor. Unni der elsker at høre historie, men hun kan have brug for hjælp til fortællingens handling – det bedste er når børnene hjælper.

Børnene er inddelt i faste grupper og de voksne har hver deres fokuspunkt og forløb à Dialogisk læsning, KIM's leg og mundmotoriske øvelser. Børnegruppen er samme sted 3 gange før de skifter til en "ny" voksen og et nyt forløb.

I den gruppe jeg har, arbejder vi med dialogisk læsning sammen med bamseuglen Unni. Unni er en forsigtig fugl, der elsker at høre historie, hun er lidt genert og kan have brug for hjælp til fortællingens handling – det bedste er når børnene hjælper. Unnis "rolle" tilpasses efter niveau af børn der er deltagende.

Vi sidder i en rundkreds på gulvet og kufferten som bogen og Unni er i står på gulvet imellem os. Den gruppe jeg har er mellemgruppen. Børnene banker forsigtigt på kufferten for at vække Unni og se hvilken bog hun har med til dem i dag (det er 3. gang gruppen er hos mig). Unni vågner og kommer frem, børnene vil gerne hilse på Unni med kram inden vi går i gang. En af drengene viser at gensynsglæden er stor med et kram og fortæller hvordan han har savnet Unni. Aftalen er at Unni skiftes til at sidde hos børnene, løbende med at jeg læser højt for dem. Jeg spørger bl.a. ind til handling og billeder mens jeg læser, nogle spørges direkte og andre gange byder børnene bare ind. Børnene er gode til, at leve sig ind i handlingen, de peger, viser og forklare Unni hvad det er vi læser om.

Da vi er færdige med læsningen, er det tid til, at børnene skal sige farvel til Unni. Børnene krammer Unni farvel og hvisker som regel i mit øre hvad hun gerne vil sige til børnene. Hun takker børnene

for at de var så gode og søde til at hjælpe og så nævner hun 2-3 ting som hun skal ned i kufferten og drømme om til næste gang hun skal ud og høre historie igen.

Retningsgivende refleksioner:

Pædagogen oplever Unni "gøre" flere ting ved børnenes opmærksomhed under fortællingen. Hun oplever at de stille børn er mere på og at deres egen tilbageholdenhed sættes i baggrunden. Hun ser også en dreng, der tager opgaven meget alvorligt på sig og vokser lidt for hver gang han "hjælper" Unni. Unnis tilstedeværelse er også med til at skærpe hans koncentration omkring fortællingen, da han ofte taber koncentrationen eller interessen.

Praksisfortælling fra børnehaven:

Jeg sidder med en mindre gruppe børn, børnene er i alderen 2,9-5 år. Vi har en kuffert hvor bamsen orangutangen Ollie, bor. Jeg tager Ollie frem fra kufferten som jeg i dag også har lagt 10 forskellige ting i. Jeg fortæller at børnene skal huske alle de ting de ser, og så vil Ollie fjerne en ting af gangen, så børnene skal hjælpe med at huske hvad der er fjernet. Børnene skiftes til at sige hvad der mangler. Flere af børnene opdager hurtigt hvad mangler, hvor andre børn skal bruge mere tid eller slet ikke kan se hvad mangler. Jeg laver denne leg ofte og kan dermed se fremgangen hos de børn der har eller har haft svært ved det før. Ollie roser, giver Highfives og krammere undervejs. Da Ollie skal ligges ned i kufferten igen gør han modstand og springer op med armene ud til siden og siger nej til at den skal ligges ned. Børnene skrald griner.

Retningsgivende refleksion:

Når en bamse bliver centrum for en aktivitet forvandler vi læringsrummet til en leg. Børnene holder fokus på bamsen, lytter til den og koncentrerer sig om den og dens udmeldinger. Børnene kan få en bedre selvværdsfølelse i det de får lov til at
De børn, der kan have svært ved denne aktivitet, får stadig anerkendelse af deres forsøg, de får muligheden for at prøve igen en anden dag samt mærke succesen når de endelig rammer plet.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Gennem leg og bevægelse søger børn aktivt at udfordre, afprøve, udforske og kende deres egen krop i det kulturelle miljø og i naturen. Dette sker ofte i sociale samspil med andre børn. Ved at styrke børn gennem krop og bevægelse, sker der en motorisk udvikling dvs. øget styrke, udholdenhed og bevægelighed hos det enkelte barn. Endvidere styrkes børnenes forudsætning for bl.a. sproglig udvikling og færdigheder ligeledes. Ved oplevelser med forskellige former for acceptable kropslige kontakter (f.eks. et knus, at sidde på skødet mm.) lærer børnene desuden at sætte egne kropslige grænser. Ved at få kendskab om kroppen og hvordan den fungerer samt lære om sundhed får børnene også en indsigt i sig selv og deres medmennesker.

I Fjordbakkens børnehave og vuggestue skaber vi læringsmiljøer, hvor alle børn kan udforske og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på. Vores læringsmiljøer understøtter også, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene kan blive fortrolige med deres kroppe.

Vuggestuen

I vuggestuen har vi mange forskellige læringsmiljøer, der understøtter børns udvikling af krop, sanser og bevægelse.

- Dagen igennem skaber vi læringsmiljøer, hvor børnene opnår kendskab til egen krop og hvordan den fungerer, når de får mulighed for at hoppe, kravle, trille, gynte, løbe osv.
- Vi har en stor legeplads med varieret terræn og alsidige legeredskaber, der giver lyst til kropslig og motorisk udfoldelse.
- Vi har turdage til bl.a. skov, strand og andre legepladser, hvor børnene kan løbe, klatre, rutsje osv.
- Vi synger og skaber rytmer med børnene.
- Vi har pusleborde, krybber og stole, hvor børnene selv kan kravle op og ned.
- I skiftesituationer opfordres, guides og hjælpes børnene til at være selvhjulpne med, at tage tøj og ble af og på. På den måde sker der en læring i forhold til kropsbevidsthed og sprog.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

Der sidder 5 børn omkring et bord på stuen. Vi skal lege med kartoffelmel i vand og sætte hænderne i det og mærke denne fornemmelse det giver, når man rører ved det, da det både kan være hårdt, når man klemmer hånden sammen, samt blive flyvende og rende gennem fingrene, når man åbner hånden. Da børnene får skålene med massen er der børn, der stikker fingrene ned med det samme og andre kan ikke lide følelsen af massen. Jeg oplever, at en af børnene opnår en ro og koncentration ved at sidde og rode i denne masse. Samt sidde og hælde de resterende skåle med massen sammen. Jeg kunne se og fornemme det var en stor sanselse oplevelse for barnet, da han smilede imens han rodede i det.

Retningsgivende refleksioner:

I eksemplet ses, hvordan børnene eksperimenterer med kartoffelmel. De gør sig erfaringer med at mærke og fornemme, hvordan massen både kan være hård og flydende an på, hvad man gør ved det. Det er en sanselig oplevelse, hvor særligt den taktile sans bliver stimuleret ved, at de mærker og leger med kartoffelmassen.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

En pædagog og fire børn sidder og leger med modellervoks. Børnene er meget optaget af at mærke og føle på modellervoksen og på hvad man kan gøre med det. Pædagogen har taget nogle forskellige køkkenting frem, som kan bruges til modellervoksen. Børnene leger, at de laver mad til hinanden. De smager og dufter til hinandens mad. Da de er færdige med at lege med modellervoks, får børnene en pensel, så de selv kan prøve at vaske modellervoksen af køkkentingene. En dreng synes det var lidt svært at vaske modellervoksen af, da han ikke synes det var rart at modellervoksen bliver våd. Pædagogen hjælper ham og sammen får de vasket køkkentingene. Bagefter går de ud og vasker hænder.

Retningsgivende refleksioner:

I eksemplet ses, hvorledes der kan arbejdes med vuggestuebørns sanser og finmotorik. Børnene får brugt deres lugtesans (hvordan lugter modellervoks), synssans (hvordan ser det ud), smagssans (hvordan smager det) og følesans (hvordan mærkes det). Ved at lege med det, får de stimuleret deres finmotorik.

Børnehaven

I børnehaven har vi ligeledes mange forskellige læringsmiljøer, der understøtter børns udvikling af krop, sanser og bevægelse:

- Vi har en kæmpe legeplads med kuperet terræn, der giver lyst til kropslig og motorisk udfoldelse og som udfordrer børnenes grovmotorik.

- Vi har turdage til bl.a. skov, strand og andre legepladser, hvor børnene kan løbe, klatre, rutsje osv.
- Vi synger og skaber rytmer med børnene
- Vi bor i en stor gammel villa med flere etager og trapper
- Vi har boldrum og små huler, hvor børnene kan kravle op og ned.
- Vi skaber tid og rum til mindfulness og fordybelse, hvor børnene skal forholde sig til deres egen krop og sind og hvor de får mulighed for at skabe indre ro i en ellers kompleks hverdag.

Praksisfortælling fra børnehaven:

Det er eftermiddag og efter en middagsstund på legepladsen er alle børn på vej ind på deres stuer. På Tangloppestuen går alle børn op og tager overtøjet af, for herefter at samles inde på stuen i en rundkreds. Alle børn kender rutinen og nogle børn spørger nysgerrigt, hvilken historie vi skal høre i dag. Pædagogen fortæller at de skal høre historien om skolekridtet. Lyset slukkes og pædagogen starter historien og sætter sig herefter mellem to børn i rundkredse. Den voksne siger at nu skal alle børn ligge sig ned og lukke øjnene. Historien går i gang og der er ro på stuen. Alle børn ligger og slapper af mens de lytter til den rolige historie. Nogle børn ligger helt stille, mens andre har brug for en voksen til at holde i hånd, nusse eller blot ligge i nærheden af. Da historien er slut siger pædagogen at det er tid til at åbne øjnene og sætte sig op. Der er roligt på stuen og alle børn går ind til deres pladser for at spise eftermiddagsmad.

Retningsgivende refleksioner:

Børn i dag lever i et komplekst samfund og er vant til hele tiden at være på. I hvilestunden tilrettelægger pædagogen en kompleksitetsreducerende aktivitet, hvor børnene ikke skal forholde sig til andet end sig selv og til at finde ro i kroppen samt mærke hvordan kroppen føles i hvile. Børn er hele dagen aktiv med deres krop, men det er samtidig også vigtigt at børnene formår at skabe indre ro, så de på den måde kan få en fornemmelse af deres krop på en anden måde end når den er i bevægelse.

Praksisfortælling fra børnehaven:

Det er middag og alle børn er netop blevet færdige med at spise madpakker og er kommet i overtøjet. En voksen kommer gående ned af trappen og siger at nu må børnene komme med ud på legepladsen. Børnene skal ned af trappen for at komme ud og der er mange børn der skal ud samtidig. De store børn er hurtige og på vej ned af trappen tager de hensyn til de mindre som holder godt fast i gelænderet mens de stille og roligt bevæger sig ned mod udgangen til legepladsen. Når børnene kommer udenfor er nogle i løb, andre venter på en kammerat og nogle går stille og roligt ned mod trappen og videre ned mod bakken som fører til sandkassen. Det er tydeligt at se, at de store børn er vant til legepladsens ujævne terræn, mens nogle af de mindre tager sig god tid og evt. en voksenhånd til at komme sikkert ned. En lille gruppe børn har samlet

sig ved det store klatretræ og én af pigerne er på vej op i træet. Hun ser koncentreret ud mens hun kravler op. Da hun er ved at være oppe, begynder den næste at kravle – også langsomt men sikkert. I en anden ende af legepladsen har en gruppe drenge fundet løbicyklerne, som de drøner rundt på mens de lyder som sirener fra politibiler.

I sandkassen er nogle piger ved at lave en kagebutik. Vanterne er smidt, så de bedre kan mærke og forme sandet.

Retningsgivende refleksioner:

I eksemplet ses, hvordan turen ned til legepladsen træner børnenes grovmotorik. Når børnene kommer ud på legepladsen mødes de af et ujævnt terræn som også stimulerer og udfordrer deres grovmotorik. Vi ser ofte at de nye børn har brug for en støttende hånd, indtil de er helt fortrolige med legepladsen. Også børnenes finmotorik og sanser stimuleres i sandkassen, hvor hænderne fornemmer sandets blødhed og kan mærke dets temperatur.

På cykelbanen udfordres børnenes balance på de to-hjulede løbicykler samtidig med at deres rumretningssans trænes når der kører på kryds og tværs og man skal navigere udenom hinanden.

Praksisfortælling fra børnehaven:

Vi har på stuen temaugle om kroppen, og i den forbindelse bliver børnene delt op i grupper. I min gruppe er der 4 børn, og vi skal lære om sanserne. Til det har jeg forberedt at vi skal lege med kartoffelmel blandet med vand og frugtfarve. Det har en underlig konsistens, og er sjovt at røre ved. Da vi starter har jeg stillet skåle, kartoffelmel, vand og frugtfarve klar og børnene sidder ved et bord. Jeg fortæller børnene hvad vi skal lave, og de glæder sig til at komme i gang.

To og to deles de om en stor skål, de får en pakke kartoffelmel i og en lille smule farvet vand ad gangen, så de selv kan blande det, og mærke hvordan konsistensen ændrer sig. Mens de sidder og mærker på slimen, snakker vi lidt om hvad for nogle sanser vi bruger. De fortæller mig at de bruger "mærkesansen" og jeg giver dem ret og fortæller at det hedder følesansen. Vi snakker også om hvilke andre sanser de bruger, den ene er synssansen, fordi de ser farverne og blander dem. Jeg spørger om de også bruger deres høresans, og børnene bliver helt stille, og leger med slimen, så det siger lyde. Et barn er meget nysgerrig og jeg fortæller, at hvis de har lyst til at smage det må de gerne, så vi også kan bruge smagssansen, hun smager på en lille smule, og synes at det smager af mel.

Når de en efter en ikke gider mere, efter 20-40 minutter, vasker de hænder og leger gemmeleg, mens de andre børn afslutter og jeg rydder op. Til samling med de andre børn, fortæller de hvad de har oplevet, og de kan huske alle de sanser de har brugt og kan fortælle de andre børn om det.

Retningsgivende refleksioner:

I denne voksenstyret aktivitet er det tydeligt at legen med kartoffelmel, afføder nysgerrighed hos børnene og sammen med pædagogen får de en dialog omkring kroppens sanser samtidig med at de udforsker den på egen krop. Derudover formår børnene også, at videreformidle deres nyopdaget viden til resten af børnegruppen.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Naturen er et skønt læringsmiljø for børn og voksne, hvor alle får mulighed for at udfolde og udvikle alle sanser. Samtidig skaber naturen rum for fantasi, kreativitet og motorisk udfoldelse, hvor også lege mulighederne er utallige. Ved at lege i naturen vækkes børnenes nysgerrighed over for naturen, hvor spørgsmål, svar og eksperimenter i legen kan give en større helhedsopfattelse og viden omkring denne.

På grund af børnehavens pragtfulde beliggenhed ved Holbæk fjord og skoven, bruger vi dagligt naturen som legeplads. Med vuggestuens og børnehavens beliggenhed har vi rig mulighed for at opleve naturfænomener, f.eks. fjordens skiftende udseende, naturens skiftende farver gennem årstiderne, skyernes formationer, vejrets omskiftelighed. Herigennem lærer børnene om små dyr, planter og vækst.

Gennem vores naturoplevelser vil børnene opnå et kendskab samt en forståelse, respekt og ansvarlighed for naturen og miljøet, som samtidig lærer dem at være hensyntagende overfor dyr, træer, buske, blomster.

Ved at lade børn lege i uderummet, giver det børnene mulighed for selv at gå på opdagelse. Naturen rummer muligheder for varieret lege der fremmer ens fantasi og dermed videreudvikler ens læring. Ved at lege i uderummet med naturmaterialer, og f.eks. vand og sand lærer barnet om disse. Barnet

mærker at når vand blandes med sand, jord, blade osv. så ændre massen konsistens. Barnet mærker at sneen er kold på fingrende en vinterdag, og at solen varmer en sommerdag.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

Kl. er 9 om morgenen og alle børn sidder på deres stole og skal til og i gang med morgensamlingen. Det sner udenfor og mange af børnene har fokus på de store vinduespartier der vender ud mod legepladsen. De voksne fortæller at det sner og at der bliver helt hvidt uden for. En voksen tager et glas og går ud og henter sne i det. Hun lader alle børn mærke på sneen i glasset. Der bliver sat ord på at sneen er kold og at man får våde fingre af at røre det. Da glasset har stået inde for lidt tid er sneen blevet til vand, til stor forundring for børnene.

Retningsgivende refleksioner:

I eksemplet ses, at børnene er blevet optaget af snevejret. Denne nysgerrighed tager det pædagogiske personale afsæt i og skaber et læringsrum, hvor børnene får lov at mærke på sneen og senere ser, at sneen smelter og bliver til vand. De eksperimenterer med naturmaterialer og får en fornemmelse og forståelse for, hvor sneen kommer fra, hvordan det mærkes og hvordan varme gør, at det smelter til vand.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

Det er morgen, 8.30, i vuggestuen og de fleste børn er afleveret. Der er taget magneter frem til at lege med på bordene. Kassen med magneterne er til at lave fordybelses lege med på bordene. Børnene tager dog ofte magneterne med rundt på stuen og leger med dem. I dag beslutter jeg at de kan gå på opdagelse med magneterne under bordet da der sidder en metalskinne derpå. Børnene får dermed lov til at flytte legetøjet fra bordet under bordet og dermed skabt en ny opdagelse at magneterne kan sidde fast på andet end magneter.

Retningsgivende refleksioner:

Den vokseninitieret leg er blevet rykket ud af den faste ramme, her bordet. I det børnene via deres egne intentioner om at lege andet sted med magneterne er blevet en realitet. Den normale leg er blevet til en opdagelsesrejse hvor børnene tilegner sig ny viden om magneternes kunnen

Praksisfortælling fra børnehaven:

15 børn på skovtur for at tage billeder af foråret. 3 grupper (5 børn, 1 voksen og 1 ipad). Der bliver taget mange gode billeder. 'Se der er en blomst – en knop på grenen – en orm osv.' Der bliver også taget mange billeder af hinanden på vej tilbage til børnehaven. Vi finder hundespor af hundepoter og hjulspor. God snak om 'hvem har lavet dem'. En mener 'det er en lille hund...' og en anden mener, at det er en stor traktor, der har lavet hjulspor. Snakken kommer ind på de våde skovveje, hvor man kan se aftryk. En af pigerne peger over på en af de andre skovveje og siger 'se der er en vandvej' (regnvand løber ned af bakken).

Derefter og på vej hjem går snakken om regnvejr. Alle børnene er enige om at regnvejr er 'møgvejr'.

Retningsgivende refleksioner:

Eksemplet viser at børn og personale undervejs på turen taler sammen om de forskellige elementer i naturen som de finder på deres vej – dette vækker børnenes nysgerrighed og opmærksomhed på naturen og dets fænomener. Børnene undersøger skovbunden, hvilket medfører en nysgerrighed på den anden vej, som igen afføder nye snakke om de ting de oplever og opdager på deres vej. Børnene er med til at definere turens formål, når personalet imødekommer børnenes interesser og følger deres spor.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Kultur er udtryk for menneskers forståelse af- og tilgang til verden.

Vi lægger vægt på at gøre børnene bevidste om den danske kultur samt traditioner, men vi er også opmærksomme på, at der er børn i institutionen som kommer fra andre kulturelle baggrunde. Dette kan give børnene en forståelse for kulturforskelle.

I vuggestuen er vi bevidste om at bruge og opleve de kulturelle tilbud, som byder sig i naturen, lokalmiljøet og kulturelle seværdigheder. Herigennem får børnene inspiration til at lege og eksperimentere med de nye indtryk og udtryk de møder.

Praksisfortælling fra børnehave:

Til samling laver vi en lille leg, hvor børnene skal gætte et dyr. Pædagogen har et billede af dyret, som kun hun kan se. Hun beskriver dyret for børnene, som de skal gætte.

Børnene er meget optaget af denne leg.

Da en af drengene har gættet orangutang, siger han: ”Man må ikke spise ristede løg, fordi man bruger olien fra palmebladene i junglen, når man skal stege løg”.

"Ja, siger en af pigerne, og når man fælder træerne i junglen, kan man ikke trække vejret". Hun rejser sig op går hen til et skovbillede, der hænger på væggen og fortæller til de andre børn: "Når vi bliver ved med at fælde træerne i skovene, kan hjortene ikke få mad og når hjordene ikke kan få mad, så kan vi heller ikke få noget at spise".

Et andet barn siger pludselig: "Man må heller ikke smide sit affald på jorden. Dyrene tror, det er mad og spiser det. De får ondt i maven og dør".

"Jeg har set i fjernsynet, at en hval havde plastikposer i maven".

Pædagogen spørger børnene: "Hvad vil I gøre, hvis I ser en voksen smide sit affald på jorden?". Her kom der rigtige mange bud.

"Jeg vil samle det op og putte det i skraldespanden".

"Jeg vil blive så gal, at jeg vil skælde ud".

"Ja, det vil jeg også", er der en del der siger.

"Man kommer jo ikke så langt med at skælde folk ud. De skal have en forklaring. Måske kan man bare fortælle, at vedkommende har tabt noget", siger pædagogen.

Der kom rigtig mange bud på, hvordan vi kunne passe på vores klode

Retningsgivende refleksioner:

Bæredygtighed er blevet et stort kulturelt anlæggende i Danmark, således også i resten af verden. Her ser vi børn der sammen deler deres viden om den verden vi lever i. Det viser her børn der har været optaget af noget i hjemmet, tv'et, mv. Flere børneforestillinger, børne-tv mv. appellerer til at vis skal være gode ved vores planet, og det ses her tydeligt at børnene tilegner sig den viden, fra udefrakommende faktorer.

Kultur er udtryk for menneskers forståelse af- og tilgang til verden.

Vi lægger vægt på at gøre børnene bevidste om den danske kultur samt traditioner, men vi er også opmærksomme på, at der er børn i institutionen som kommer fra andre kulturelle baggrunde Dette kan give børnene en forståelse for kulturforskelle.

I vuggestuen er vi bevidste om at bruge og opleve de kulturelle tilbud, som byder sig i naturen, lokalmiljøet og kulturelle seværdigheder. Herigennem får børnene inspiration til at lege og eksperimentere med de nye indtryk og udtryk de møder.

Praksisfortælling fra vuggestuen:

En formiddag kom der en stor bus og hentede en børnegruppe samt personale og turen gik til Rotationen/Sidesporet, her var vi inviteret til koncert, med de meget børnesangs aktuelle, Popsi og Krelle. Der blev leget og kastet med store balloner og senere snget med på alle de kendte børnesange der blev spillet.

Retningsgivende refleksioner:

Eksemplet viser, hvorledes institutionen har planlagt en tur, der tager afsæt i noget, som børnene har stor interesse i. Popsi og Krelle er et stort navn for mange af børnene i vuggestuen. De hører dem hjemme, ser dem på YouTube - og vi afspiller ofte musikken i institutionen og synger de samme populære sange til de daglige samlinger. Eksemplet viser, at børnegruppen får en kulturel og æstetisk oplevelse ved at møde sang og musik til koncerten - og at børnene oplever glæde og spænding i kroppen ved at være til koncerten.

Evalueringkultur

Hvordan skaber vi en evalueringkultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

I Fjordbakken arbejder vi bl.a. med læreplanstræet, som er med til at skabe rammen om tilrettelæggelse af læringsmiljøer og pædagogiske aktiviteter. Læreplanstræet bruges både overordnet i hele institutionen og også på de enkelte stuer, når der arbejdes med bestemte temaer/traditioner/aktiviteter mm. Grundlæggende for arbejdet med læreplanstræet er, at al det pædagogiske arbejde, såvel legen, rutinerne og aktiviteterne, formår at favne alle læreplanstemaer.

I forlængelse af læreplanstræet arbejder vi også med praksisfortællinger som dokumentation for vores pædagogiske arbejde. Personalet medbringer praksisfortællinger til et fælles personalemøde to gange årligt- disse danner rammen for en struktureret faglig dialog, som sætter en fælles retning for det pædagogiske arbejde. Praksisfortællingerne er udover dokumentation af det pædagogiske arbejde også en måde, hvorpå vi sammen reflekterer og evaluerer vores pædagogiske praksis og sammen evaluerer arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Hvert andet år afholdes personale lørdag, hvor hele personalet er samlet til en fælles diskussion og evaluering af den pædagogiske læreplan. Vi arbejder med selvevaluering - en ramme til systematisk at stille skarpt på og evaluere vores praksis ud fra den styrkede pædagogiske læreplan. Med denne evalueringsform bliver vi klogere på vores pædagogiske læreplan – hvor vi er godt på vej og hvor der skal justeres og videreudvikle vores pædagogiske praksis. Vi kommer omkring de ni grundelementer samt yderligere to fokusområder som er; samspil og relationer samt evaluerende pædagogisk praksis.